

Przeciw negacjonizmowi, za wolnością badań historycznych

Minister Sprawiedliwości Mastella, jak informują media, zaproponuje projekt ustawy, który będzie przewidywał karalność, również w formie pozbawienia wolności wobec osób, które będą negować istnienie Shoah. Rząd Prodiego zaprezentuje ten projekt ustawy w dzień pamięci.

Jako historycy i obywatele jesteśmy poważnie zaniepokojeni, że usiłuje się rozwiązać problem kulturowy i społeczny, bez wątplenia doniosły (negacjonizm i jego prawdopodobne rozprzestrzenianie się przede wszystkim wśród młodzieży) poprzez wykorzystanie wymiaru sprawiedliwości i zagrożenie pozbawieniem wolności i skazaniem. Właśnie w ostatnich czasach, negacjonizm istniał zbyt często w centrum uwagi mediów, zwielokrotniając w sposób nieunikniony stopień problemu.

Zastępowanie koniecznej batalii kulturowej i praktyki edukacyjnej oraz dążeń o charakterze moralnym koniecznych dla zmiany świadomości społecznej i przekonań etycznych rozwiązaniem opartym na groźbach ustawowych, wydaje się działaniem szczególnie niebezpiecznym z wielu względów:

- 1) Proponuje się negacjonistom, tak jak to miało miejsce w przeszłości, możliwość ustanowienia się obrońcami wolności słowa, którym odmawia się zgłaszania wątpliwości i podnoszenia kontrowersji sankcjonując ich zachowania karnie.
- 2) Ustanawia się prawdę państwową w stylu znanym z przeszłości, która delegitymizuje prawdę historyczną, wbrew planowanym zamierzeniom. Każda prawda narzucona przez państwo (antyfaszyzm w NRD, socjalizm w krajach komunistycznych, negowanie ludobójstwa Ormian w Turcji, nieistnienie masakry na placu Tiananmen w Chinach) nie może nie podważać zaufania w wolną konfrontację opinii, stanowisk i w wolną naukę historyczną i intelektualną
- 3) Podkreśla się wyjątkowość Shoah, który jest nieporównywalny z żadnym innym wydarzeniem historycznym, spychając na bok historii lub z grona swoistej hierarchii ważności wydarzeń historycznych inne tragedie współczesnego świata

Włochy, które posiadają liczne przemilczenia i zaniechania w kwestii własnej przeszłości kolonialnej, powinny przyczyniać się do sprzyjania poprzez wszelkie środki aby historia i jej zbrodnie były znane, stanowiąc część świadomości zbiorowej, poprzez najrozmaitsze inicjatywy i kampanie edukacyjne.

Droga tworzenia prawdy państwowej nie wydaje się być użyteczna dla zwalczania stanowisk negacjonizmu (z pewnością niebezpiecznych i poważnych). W naszym systemie istnieją odpowiednie środki prawne dla zapobiegania powstawania

przemocy, nienawiści rasowej i innych przestępstw przeciw ludzkości. Są one wystarczające do przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Zadaniem społeczeństwa obywatelskiego jest kreowanie odpowiednich środków zaradczych jedynie zdolnych do zlikwidowania lub przynajmniej zniwelowania i zmarginalizowania stanowisk nagonistycznych, poprzez ciągłą batalię kulturową, etyczną i polityczną. Jeżeli państwo będzie pomagać w tym społeczeństwu obywatelskiemu, poprzez zastępowanie jego działań ustawą, to wywoła to rezultaty niepotrzebne lub gorzej sprzeczne z zamierzonymi.

22 stycznia 2007

Marcello Flores, Università di Siena

Simon Levis Sullam, University of California, Berkeley

Enzo Traverso, Università de Picardie Jules Verne

David Bidussa, Fondazione Giangiacomo Feltrinelli

Bruno Bongiovanni, Università di Torino

Simona Colarizi, Università di Roma La Sapienza

Gustavo Corni, Università di Trento

Alberto De Bernardi, Università di Bologna

Tommaso Detti, Università di Siena

Anna Rossi Doria, Università di Roma Tor Vergata

Maria Ferretti, Università della Tuscia

Paul Ginsborg, Università di Firenze

Carlo Ginzburg, Scuola Normale Superiore, Pisa

Giovanni Gozzini, Università di Siena

Andrea Graziosi, Università di Napoli Federico II

Mario Isnenghi, Università di Venezia

Fabio Levi, Università di Torino

Giovanni Levi, Università di Venezia

Sergio Luzzatto, Università di Torino

Paolo Macry, Università di Napoli Federico II

Giovanni Miccoli, Università di Trieste

Claudio Pavone, storico

Paolo Pezzino, Università di Pisa

Alessandro Portelli, Università di Roma La Sapienza

Gabriele Ranzato, Università di Pisa

Raffaele Romanelli, Università di Roma La Sapienza

Mariuccia Salvati, Università di Bologna

Stuart Woolf, Istituto Universitario Europeo, Firenze

Aderiscono:

Cristina Accornero, Università di Torino

Giulia Albanese, Università di Padova

Franco Andreucci, Università di Pisa

Rosaria Marina Arena, Università di Siena

Barbara Armani, Università di Pisa

Elena Baldassari, Università di Roma La Sapienza

Luca Baldissara, Università di Pisa

Roberto Balzani, Università di Bologna

Giovanni Belardelli, Università di Perugia

Emmanuel Betta, Università di Roma La Sapienza

Fabio Bettanin, Università di Napoli L'Orientale

Roberto Bianchi, Università di Firenze

Anna Bravo, Università di Torino

Antonio Brusa, Università di Bari

Marco Buttino, Università di Torino

Davide Cadeddu, Università di Milano

Gia Caglioti, Università di Napoli Federico II

Marina Calloni, Università di Milano Bicocca

Leonardo Capezzone, Università di Roma La Sapienza

Vittorio Cappelli, Università della Calabria
Sonia Castro, Università di Pavia
Tulla Catalan, Università di Trieste
Alberto Cavaglion, Istituto Piemontese per la storia della Resistenza
Luigi Cajani, Università di Roma La Sapienza
Carolina Castellano, Università di Napoli Federico II
Franco Cazzola, Università di Firenze
Roberto Chiarini, Università di Milano
Giovanna Cigliano, Università di Napoli Federico II
Fulvio Conti, Università di Firenze
Giovanni Contini, Università di Roma La Sapienza
Daniele Conversi, University of Lincoln
Pietro Costa, Università di Firenze
Augusto D'Angelo, Università di Roma La Sapienza
Leandra D'Antone, Università di Roma La Sapienza
Fabio Dei, Università di Pisa
Nunzio Dell'Erba, Università di Torino
Giorgio Delle Donne, Bolzano
Mario Del Pero, Università di Bologna
Lucia Denitto, Università di Lecce
Giovanni De Luna, Università di Torino
Paola Di Cori, Università di Urbino
Patrizia Dogliani, Università di Bologna
Benito Donato, Cosenza
Angelo D'Orsi, Università di Torino
Paolo Favilli, Università di Genova
Giovanni Federico, Università di Pisa
Cristiana Fiamingo, Università di Milano

Enzo Fimiani, Biblioteca provinciale Pescara
Guido Formigoni, Università di Milano IULM
Vittorio Frajese, Università di Roma Tor Vergata
Giulia Fresca, Cosenza
Carlo Fumian, Università di Padova
Valeria Galimi, Università di Siena
Luigi Ganapini, Università di Bologna
Giuliana Gemelli, Università di Bologna
Aldo Giannuli, Università di Bari
Filippo Maria Giordano, Pavia
Gabriella Gribaudo, Università di Napoli Federico II
Yuri Guaiana, Università di Milano Bicocca
Giancarlo Jocteau, Università di Torino
Paola Magnarelli, Università di Macerata
Massimo Mastrogregori, Università di Roma La Sapienza
Marco Mayer, Università di Firenze
Roberta Mazza, University of California, Berkeley
Claudio Mellana, Torino
Marco Mondini, Università di Padova
Giovanni Montroni, Università di Napoli Federico II
Massimo Morigi
Stefania Nanni, Università di Roma La Sapienza
Gloria Nemec, Università di Trieste
Ivar Oddone, Torino
Chiara Ottaviano, Cliomedia Officina
Gianni Perona, INSMLI, Milano
Stefano Petrunaro, Università di Venezia
Vincenzo Pinto, Università di Torino

Maria Serena Piretti, Università di Bologna
Stefano Pivato, Università di Urbino
Leonardo Rapone, Università della Tuscia
Maurizio Ridolfi, Università della Tuscia
Gabriele Rigano, Università per Stranieri di Perugia
Domenico Rizzo, Università di Napoli L'Orientale
Giorgio Rochat, Università di Torino
Giovanni Romeo, Università di Napoli Federico II
Andrea Rossi, Università di Ferrara
Lucia Rostagno, Università di Roma La Sapienza
Silvia Salvatici, Università di Teramo
Enrica Salvatori, Università di Pisa
Ayse Saracgil, Università di Firenz
Laura Savelli, Università di Pisa
Giovanni Scirocco, Università di Bergamo
Guri Schwarz, Università di Pisa
Francesco Scomazzon, Università di Milano
Alfio Signorelli, Università di Roma La Sapienza
Francesca Socrate, Università di Roma La Sapienza
Simonetta Soldani, Università di Firenze
Carlotta Sorba, Università di Padova
Carlo Spagnolo, Università di Bari
Lorenzo Strik Lievers, Università di Milano Bicocca
Arnaldo Testi, Università di Pisa
Rita Tolomeo, Università di Roma La Sapienza
Anna Treves, Università di Milano
Alessandro Triulzi, Università di Napoli L'Orientale
Simona Troilo, Istituto Universitario Europeo

Gabriele Turi, Università di Firenze

Gian Maria Varanini, Università di Verona

Angelo Ventrone, Università di Macerata

Angelo Ventura, Università di Padova

Claudio Venza, Università di Trieste

Alessandra Veronese, Università di Pisa

Elisabetta Vezzosi, Università di Trieste

Vittorio Vidotto, Università di Roma La Sapienza

Loris Zanatta, Università di Bologna